



El musclo zebrat també transmet paràsits invasors als peixos autòctons de l'Ebre

Els experts critiquen la CHE per voler fer veure que la plaga és un problema recent, quan va ser detectada l'any 2001

GUSTAU MORENO / Flix
● El musclo zebrat no ha deixat de provocar problemes al riu Ebre des que va ser detectat per primera vegada l'any 2001. Ara, els científics han pogut confirmar

que el perillós mol·lusc bivalve, d'origen asiàtic, també transmet paràsits invasors als peixos autòctons de l'Ebre. «Encara no sabem quins efectes tindrà això sobre la fauna autòctona, i per tant caldrà fer

més estudis», va afirmar Pere Josep Jiménez, del grup de natura Freix de Flix. En la mateixa línia, l'expert Cristian Ruiz Altaba va explicar que tots els mol·luscos poden ser hosts intermediaris de paràsits, i que el musclo zebrat en porta molts des del seu lloc d'origen. «S'està produint un procés de degradació general de l'ecosistema de l'Ebre, però sembla que no hi hagi responsables», va lamentar Altaba.

«Tots els mol·luscos poden ser hosts intermediaris d'alguns paràsits, i en el seu lloc d'origen el musclo zebrat té molts paràsits que l'utilitzen com a hoste», va explicar Cristian Ruiz Altaba, un dels experts més importants de l'Estat espanyol en l'estudi dels mol·luscos. Segons Ruiz Altaba, els paràsits detectats als exemplars de musclo zebrat també s'havien localitzat en espècies de peixos que havien estat introduïdes a l'Ebre il·legalment «sense cap tipus de control veterinari». Amb tot, la diferència és que els experts han pogut confirmar que el musclo zebrat també pot transferir els seus paràsits invasors «als pocs peixos autòctons que encara queden al riu». En aquesta línia, Ruiz Altaba va advertir que l'Ebre s'està produint un «desastre ecològic sense precedents», i que l'expansió de la plaga del musclo zebrat aïgues amunt, detectada recentment a Saragossa i a la part alta de la conca, és només «una part més del procés de degradació general de l'ecosistema».

En qualsevol cas, Ruiz Altaba va ser molt dur a l'hora de responsabilitzar els gestors de la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre (CHE) de la greu situació actual. «Al riu no hi ha hagut cap tipus de control, encara que hi havia



L'any 2004, l'Estat va recórrer a l'exèrcit per provar la neteja manual de l'embarcador de Faió, molt afectat per la plaga. /A.S.

una sèrie de gent que n'era responsable», va lamentar. Ruiz Altaba va insistir que la CHE és «directament responsable» de no haver pres les mesures adequades per evitar la introducció d'espècies invasores. «Estem parlant d'una situació que va començar fa més de 20 anys, amb la introducció dels primers silurs a l'Ebre, i que ara continua amb altres espècies foranes, com ara el musclo

zebrat», va recordar Ruiz Altaba. L'expert va reiterar que la CHE «no va fer res» per controlar el focus de la plaga quan la població de musclo zebrat es concentrava al pantà de Riba-roja i al meandre de Flix. Segons Ruiz Altaba, la CHE ha demostrat ser un organisme «inútil i anòmal», que va apostar per netejar les embarcacions amb mànegues d'aigua quan el que calia era res-

tingir-los l'entrada i la sortida del pantà. «A més, la CHE va aprofitar els canvis polítics per evitar l'execució del projecte que s'havia elaborat per eradicar la plaga, en què s'havien compromès deu universitats i que tenia totes les garanties», va denunciar. En aquest context, Ruiz Altaba va remarcar que és «sorprenent» que la CHE vulga «rentar-se la cara» quan el

musclo arriba a Saragossa, i «fer veure que a la resta de la conca de l'Ebre no havia passat res». Comparteix aquesta opinió Pere Josep Jiménez, del grup Freix de Flix, l'entitat flixenca que va advertir de la presència del musclo zebrat a l'Ebre l'any 2001. «Des que s'ha comprovat que la plaga ja és a Saragossa, ténim la impressió que cal que sembli que tot comença ara», va afirmar.

Seminari internacional, però sense experts locals

● Una de les accions que ha molestat els experts locals en l'estudi de la plaga del musclo zebrat és l'organització d'un seminari internacional sobre les estratègies a seguir, en què només intervindran científics estrangers, tècnics i polítics de la CHE i personal d'Endesa. El seminari es farà el 18 i 19 d'octubre a Saragossa, organitzat per la mateixa CHE i per la Fundación Biodiversidad, del Ministeri de Medi Ambient. Durant el seminari s'exposaran les actuacions que estan desenvolupant les administracions per frenar la plaga del musclo zebrat i les mesures de control que s'han introduït en altres països, tant en aigües tancades com en aigües lliures. «A nosaltres no ens hi han convidat perquè no interessa parlar del seguiment científic que ja s'ha fet de la plaga», va assenyalar Ruiz Altaba. «El que ara és un problema d'estat va ser descobert per una ONG local, i des de la dissolució del consorci per a la protecció integral del Delta cap administració s'havia preocupat del musclo zebrat», va lamentar Ruiz Altaba.

Restriccions a la pesca i diners

● La comissió estatal de protecció de la natura, reunida el 28 de setembre a Madrid, va encarregar a la conferència sectorial de Medi Ambient la realització d'un pla estratègic per actuar contra el musclo zebrat. Entre les propostes de la comissió destaca la realització d'un mostreig a tot l'Estat, així com l'impuls a campanyes d'informació i de mesures preventives en l'agricultura, la indústria i les xarxes d'abastament. Amb tot, la mesura més impactant és la possibilitat de limitar la pesca als embassaments que encara no estan afectats per la plaga. La hipòtesi més probable sobre l'arribada del musclo zebrat a l'Ebre és que ho fes adherit al

buc d'alguna embarcació dels turistes centreeuropeus que practiquen la pesca esportiva a Riba-roja d'Ebre. Així, la confederació del Xúquer ja ha prohibit la navegació al pantà de la Forata, a València, perquè a l'embassament de Sitjar ja s'han detectat poblacions de musclo zebrat (1.810 exemplars per metre quadrat) superiors a les densitats de Flix (1.087). De fet, l'alarma que ha provocat l'expansió de la plaga per tota la conca de l'Ebre i el Xúquer ha fet que la ministra de Medi Ambient, Cristina Narbona, anunciés l'aprovació d'una partida d'un milió d'euros per al 2007, destinada a investigar mesures contra la propagació del musclo zebrat.

Narbona planteja l'ús de l'exèrcit

● La ministra de Medi Ambient, Cristina Narbona, sembla decidida a combatre el musclo zebrat, i ha anunciat que «si és necessari» recorreran als cossos de seguretat i a l'exèrcit. De fet, la CHE ja va cridar l'exèrcit al setembre del 2004, amb motiu d'una prova de neteja manual a l'embarcador de Faió. Al marge dels efectes directes sobre l'ecosistema, el musclo zebrat pot colonitzar amb molta virulència punts de captació, conduccions d'aigua i altres infraestructures. Narbona va garantir que hi haurà un pla de xoc contra la plaga, i va plantejar la necessitat de modificar la relació entre les confederacions hidrogràfiques i les comunitats autò-

nomes. «No podran fer res de profit, perquè ara l'Ebre està en mans de la CHE, un organisme parasitari que no actua», va assenyalar l'expert Cristian Ruiz Altaba. «Ara és més complicat lluitar contra la plaga», també va lamentar-se l'exdelegat de la Generalitat a l'Ebre, Francesc Sancho (CiU). «Durant tres anys, ningú ha fet res per combatre el musclo zebrat, i ara es troben amb la plaga als peus de Don Pelayo», va dir Sancho. Amb tot, el també expresident del Cpide va justificar que la mesura dràstica proposada per Altaba, consistent en el buidatge del pantà de Riba-roja d'Ebre, no podia fer-se sense l'acord dels pobles i sectors afectats.